

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Marco Tullio Cicerōne et Gaiο Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit. Eum clari quidam sed **improbi** viri consecūti erant. Catilīna a Cicerōne **ex urbe** expulsus est.

.....

Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete **periculum**, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. **Neminem** credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis.

.....

Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir bonus et sapiens et legibus parens consulit utilitati omnium plus quam unius alicuius aut suae. Nec magis vituperandus est proditor patriae quam proditor communis utilitatis, aut communis salutis desertor propter suam utilitatem et salutem. Ex quo fit, ut laudandus is sit, qui pro re publica cadat, quod decet cariorem **nobis** esse patriam quam nosmet ipsos.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παρακάτω αποσπασμάτων «**Marco Tullio Cicerōne ... expulsus est**» και «**Ut enim leges... quam nosmet ipsos**»

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να αντιστοιχίσετε κάθε συγγραφέα της Στήλης Α με το έργο της Στήλης Β, το οποίο υπηρετεί (δύο στοιχεία της Στήλης Β περισεύουν).

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Λουκρήτιος	α. Γεωργικά (Georgica)
2. Βεργίλιος	β. Για τη φύση των πραγμάτων (De rerum natura)
3. Οράτιος	γ. Για την Αρχιτεκτονική (Ob architectura)
4. Οβίδιος	δ. Ωδές (Carmina)
5. Βιτρούβιος	ε. Μενίππειες σάτιρες (Satutae Menippeae)
	στ. Η συνωμοσία του Κατιλίνα (De Catilinae Coniuratione)
	ζ. Ηρωίδες (Heroides)

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε στα παραπάνω κείμενα από μία ετυμολογικά συγγενή λέξη της λατινικής για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νεοελληνικής γλώσσας:

γένος, επόμενος, μουράγιο, μισθοδοσία, μπουνάτσα

Μονάδες 10

Γ 1α. Marco Tullio Cicerōne et Gaio Antōnio consulibus, Lucius Sergius Catilīna, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniurāvit : Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε δυο (2) επίθετα (μονάδες 2) και να τα μεταφέρετε στον συγκριτικό βαθμό στη γενική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος (μονάδες 2).

Μονάδες 4

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Γ 1β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

consulibus	: την ονομαστική του ενικού αριθμού
rem publicam	: τη δοτική του ενικού αριθμού
prope	: τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος
periculum	: την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
Neminem	: τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
quidam	: την αιτιατική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος
omnium	: την αφαιρετική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
proditor	: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού
vir bonus	: την κλητική ενικού αριθμού

Μονάδες 11

Μονάδες 15

Γ 2α. . Ex quo fit, ut laudandus is sit: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τα ρήματα (μονάδες 2) και να γράψετε τα απαρέμφατα του παρακειμένου στην ίδια φωνή (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Γ 2β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

coniurāvit	: τη μετοχή του ενεστώτα στην ονομαστική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
consecūti erant	: το απαρέμφατο του μέλλοντα
expulsus est	: τη γενική του γερονδίου
dixissent	: το β` ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα και του μέλλοντα στην ίδια φωνή
habemus	: το γ` πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα στην άλλη φωνή
tutamini	: την αφαιρετική του σουπίου
confidere	: το α` πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού
credideritis	: το β` ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού στην άλλη φωνή
anteponunt	: το γ` πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ενεργητική και στην παθητική φωνή

Μονάδες 11

Μονάδες 15

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Δ 1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

improbi: είναιστο.....

ex urbe: είναιστο.....

periculum: είναιστο.....

neminem: είναι..... στο.....

nobis: είναι..... στο.....

Μονάδες 10

Δ 1β. «**Catilīna a Cicerōne ex urbe expulsus est.**»: Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική.

Μονάδες 3

Δ 1γ. «**quam nosmet ipsos**»: Να δηλώσετε τον δεύτερο όρο σύγκρισης με τον άλλο τρόπο.

Μονάδες 2

Μονάδες 15

Δ 2α. «**quod decet cariorem nobis esse patriam quam nosmet ipsos.**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 4

Δ 2β. «**parens**»: Να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 4

Μονάδες 8

Δ.3 «fiduciam deponite»:

α. Να μετατρέψετε την καταφατική κύρια πρόταση επιθυμίας σε απαγόρευση, με όλους τους δυνατούς τρόπους (μονάδες 4).

β. Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από το «**Cato incitavit patres**». (μονάδες 3)

Μονάδες 7

Μονάδες 15

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**